

PREDLOG
2017-2330-004
NUJNI POSTOPEK

Zakon
o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji
med 21. in 22. aprilom 2017

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Sredi aprila je Slovenijo po zelo dolgem obdobju zmerno toplega do izrazito nadpovprečno toplega vremena zajela močna ohladitev (ohladitev v gorah za 15 °C, po nižinah za približno 10 °C). Najhladneje je bilo od 18. do 22. aprila.

Najhladnejši zrak je gore preplaval 20. aprila, zaradi vetrovnega in deloma oblačnega vremena pa v nižinah jutro 20. aprila ni bilo izjemno hladno. Po razjasnitvi in umiritvi vetra sta po nižinah sledili mrzli jutri 21. in 22. aprila. V prvem od obeh juter se je marsikje ohladilo pod –3 °C.

V noči na 21. april je bilo povsod deloma jasno, veter je marsikje ponehal, zato se je občutno ohladilo. Čez dan je bilo sončno, rahlo vetrovno in nekaj stopinj celzija topleje kot prejšnji dan. Sledila je mirna in jasna noč, v kateri se je po nižinah znova močno ohladilo, a le redkokje je bilo sobotno jutro (22. april) hladnejše od petkovega (21. april). V soboto čez dan se je ob večinoma sončnem vremenu močno ogrelo, po nižinah je bila najvišja temperatura zraka med 15 °C in 20 °C.

Zaradi izrazitega nočnega ohlajanja zraka od tal je bilo tik nad tlemi še precej hladneje kot na višini dveh metrov (pet centimetrov nad tlemi so 21. aprila v Ratečah izmerili –11,6 °C, v Celju –9,0 °C, na Letališču Edvarda Rusijana Maribor –7,8 °C, v Murski Soboti –7,0 °C, v Ljubljani –5,6 °C). Tako nizka temperatura zraka, kot je bila izmerjena v času obravnavanega dogodka, je za drugo polovico aprila v večjem delu Slovenije nenavadna in se pojavi največ enkrat na desetletje.

Državna meteorološka služba je dan pred pozebo, in sicer 20. aprila ob 9. uri izdala opozorilo pred nizkimi temperaturami zraka: »V noči na petek in v petek 21.4. zjutraj bodo temperature v večjem delu Slovenije padle pod ledišče. Najnižje temperature bodo v zatišnih legah od –6 do –1 stopinje Celzija, zato bo nevarnost spomladanske pozebe.«.

V sistemu Meteoalarm je bila za vso Slovenijo razglašena druga najvišja stopnja vremenske ogroženosti.

Po podatkih Agencije RS za okolje je bil fenološki razvoj od 10 do 14 dni zgodnejši od običajnega, k čemur je pripomoglo nadpovprečno toplo vreme marca in v prvi polovici aprila. Koščičaste vrste sadnih dreves so bile v razvojni fazi plodičev, podobno tudi hruške. Zgodnje sorte jabolane so ponekod že odcvetele, v večini pa so polno cvetele in odcvetale. Izjeme so bile le višje in izpostavljene lege, kjer so bili cvetni brsti še v fazah mišjega ušesca, balončka oziroma prvih odprtih cvetov.

Vinska trta ob normalnih temperaturnih razmerah začne aktivno rasti, ko povprečne dnevne temperature presegajo 10 stopinj Celzija. Na Goriškem in v Brdih so že bili razviti prvi listi, od šest do osem dni bolj zgodaj kot običajno. Tudi v drugih vinogradniških legah v podravske in posavske vinorodnem območju je že bil opažen razvoj mladih poganjkov.

Občutljivost na pozebo je odvisna od sadne vrste, sorte in predvsem od razvojne faze. Če se brsti pripravljajo k cvetenju, a so še zaprti, lahko prenesejo temperaturo do približno –3 stopinje Celzija. Ko se cvetovi odprejo, pa so lahko kritične temperature že okoli –2 stopinji Celzija.

Najbolj pa so občutljivi oplojeni cvetovi in mladi plodiči. Pri koščičarjih, pečkarjih in orehu jih lahko uniči temperatura zraka pod -1 stopinjo Celzija, za marelice pa je usodna že $-0,5$ stopinje Celzija, še toliko bolj, če kritične temperature trajajo več ur. Mlade poganjke in liste vinske trte uničijo temperature pod -1 stopinjo Celzija.

Škoda v sadjarstvu:

Sadovnjaki so različno prizadeti, odvisno od lege in tehnologije pridelave. Prizadeti so cvetovi in plodiči. Močno so poškodovane jabolane, hruške, orehi, koščičarji (slive, breskve, marelice ipd.), in aktinidije.

Škoda v vinogradništvu:

Najbolj so prizadeti vinogradi na vzhodnih legah in na robovih dolin. Poškodovanost mladik je od 10 do 100 odstotkov. Odgnali brsti so pomrznili. V vinogradih so najbolj prizadete sorte z zgodnejšim razvojem, predvsem chardonnay, rumeni muškát, beli in modri pinot, modra frankinja in šipon, ki so imele v času mraza mladice dolge več kot 10 cm.

Škoda na poljščinah in vrtninah:

Nasadi zgodnjega krompirja so bili prizadeti, a bo krompir po vsej verjetnosti znova odgnal. Pri solati za tržno pridelavo bo zmanjšana tržna kakovost, pri kapusnicah se škoda lahko poveča, kar bo odvisno od vremena, bučke na prostem so bile sajene prezgodaj, pri paradižnikih, ki so bili v rastlinjakih brez ogrevanja, je škoda do 15 odstotkov, pri proizvodnji belušev bodo pridelovalci izgubili eno pobiranje. Med poljščinami je prizadeta tudi oljna ogrščica, pri kateri so pomrznili stroki, vendar bodo posledice pozebe vidne šele ob spravilu.

Škoda na travinju:

Na travinju se ocenjuje, da ni poškodovanosti, morda le pri posevkih spomladanske setve detelje.

Škoda v čebelarstvu (Čebelarstva zveza Slovenije):

Poleg pozebe je bilo v čebelarstvu težavno nestanovitno in hladno vreme v obdobju cvetenja regrata, oljne repice, akacije in javorja ter medenja smreke v nižinskih predelih. Takšne vremenske razmere so preprečile donose medu, poleg tega pa so čebele porabile vso zalogo hrane in bodo brez hranjenja umrle in propadle. Ocenjuje se, da je tudi na poznejših pašah, kot so lipa, kostanj in javor, uničen dobršen del cvetnih nastavkov.

Zaradi neugodnih vremenskih razmer trpijo tudi drugi viri prihodkov od čebel, kot je na primer vzreja matic. Ker se matice zaradi slabega vremena ne morejo oprasiti, je tako kakovost vzrejenih matic v takšnih razmerah slabša. Zaradi pomanjkanja virov hrane v naravi čebele varčujejo pri porabi, kar se pozna pri razvoju. Posledično je v čebeljih družinah manj zalege in čebel, kar onemogoča pripravo rezervnih čebeljih družin. Stroški oskrbe čebel se povečujejo (dodatne količine sladkorja; približno 15 do 20 kg sladkorja na panj). Profesionalni čebelarji ocenjujejo, da v letu 2017 ne bo možnosti za pozitivno poslovanje.

Izračun škode v celotni kmetijski proizvodnji bo mogoče podati šele ob spravilu pridelka, vendar je po prvih podatkih razvidno, da je bilo skupaj prizadetih približno 56.500 hektarov površin, na skoraj 47.000 hektarih površin pa je škoda višja od 30 odstotkov. Najbolj skrb vzbujajoča je prav škoda v sadovnjakih in vinogradih.

Za pripravo podatkov o grobi oceni škode na sadnih vrstah in v vinogradih so bile upoštevane ocene poškodovanosti (poročila z dne 5. maja 2017), ki so jih pripravili na Javni kmetijski svetovalni službi pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. V skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije z dne 11. maja 2017 bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje izdelala predhodno oceno škode (rok se izteče 11. julija 2017).

Groba ocene škode v sadovnjakih in vinogradih je pripravljena na podlagi:

- ocene poškodovanosti vinogradov in sadovnjakov z dne 5. maja 2017, ki so bile posredovane s strani javne kmetijske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije;
- prijavljenih površin v zbirnih vlogah kmetijskih gospodarstev za leto 2017;
- podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje o prostorski razporeditvi najnižje dnevne temperature zraka, pri čemer je prizadeto območje definirano kot tisto območje, kjer je temperatura med 21. in 22. aprilom 2017 padla pod ledišče,

podatkov Statističnega urada Republike Slovenije o :
povprečnem pridelku sadja v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih ter grozdja,
povprečnih odkupnih cenah namiznih jabolk prve kakovosti, jabolk za predelavo ter grozdja za predelavo.

Predvidena skupna ocena škode v sadjarstvu in vinogradništvu na podlagi zgoraj navedenih podatkov znaša vsaj 40 milijonov eurov.

Razglasitev naravne nesreče:

ZOPNN določa, da sredstev ni mogoče pridobiti ali dodeliti za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, zato programa odprave posledic škode, ki opredeljuje tudi sredstva za pomoč prizadetim v naravnih nesrečah, po tem zakonu ni mogoče pripraviti.

Vlada Republike Slovenije je zaradi obsega slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in prizadetosti kmetijske proizvodnje na svoji 134. redni seji, 11. maja 2017 sprejela naslednje sklepe, ki vključujejo tudi izdelavo predhodne ocene škode:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z informacijo o izdelavi predhodne ocene škode na kmetijskih pridelkih zaradi posledic mraza v obdobju od 21. do 22. aprila 2017 na prizadetih območjih Slovenije.
2. Pri izdelavi predhodne ocene škode se upoštevajo podatki o prizadetih območjih in poškodovanosti kmetijskih kultur, predvsem v večletnih nasadih, ki so jih ugotovili Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Slovensko zavarovalno združenje, ter podatki o poljščinah in površinah iz zbirnih vlog Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za leto 2017 ter karte dnevni minimalnih temperatur zraka za celotno območje Slovenije Agencije Republike Slovenije za okolje.
3. Izvedbo tega sklepa zagotovi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Slovenskim zavarovalnim združenjem in Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja ter predhodno oceno škode na kmetijskih pridelkih pošlje Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v 60 dneh po sprejemu tega sklepa.

Prizadete pravne in fizične osebe, ki so zavezanci za davek, lahko v zvezi z odpravo posledic letošnje pozebe izkoristijo naslednje zakonske možnosti za olajšanje svojega položaja:

1. Odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev v skladu s 101. členom Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15, v nadaljnjem besedilu: DavP-2) za davčne zavezance – fizične osebe, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

Odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočila preprečitev hujše gospodarske škode. Šteje se, da je davčni zavezanec izgubil sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, če je izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov nastala zaradi naravnih in drugih nepredvidenih nesreč.

2. ZDavP-2 tudi določa, da lahko davčni zavezanec – pravna oseba, katerega davčna osnova se za tekoče davčno obdobje razlikuje od davčne osnove za predhodno davčno obdobje, od davčnega organa zahteva spremembo višine akontacije v skladu s 371. členom ZDavP-2. Davčni zavezanec to stori tako, da pri davčnem organu vloži zahtevo najmanj 30 dni pred dospelostjo obroka akontacije in priloži davčni obračun za tekoče davčno obdobje pred vložitvijo vloge, oceno davčne osnove za tekoče leto in podatke, ki dokazujejo spremembo ocene davčne osnove. Davčni organ o takšni zahtevi odloči v 15 dneh po prejemu zahteve.

Enaka možnost in pod enakimi pogoji kot za davčne zavezance – pravne osebe je v ZDavP-2 določena tudi za davčne zavezance – fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, in sicer v 299. in 307.a členu ZDavP-2 (sprememba (predhodne) akontacije med davčnim letom).

3. ZDoh-2 iz sistemskih razlogov ne vsebuje več olajšave v obliki možnosti zmanjšanja katastrskega dohodka v primeru naravnih nesreč. Taka rešitev je bila z uveljavitvijo novega zakona (ZDoh-2) leta 2007 odpravljena, ker je bila označena kot državna pomoč predvsem zato, ker izračun katastrskega dohodka (to je še toliko bolj izrazito v novo uveljavljeni metodologiji izračuna katastrskega dohodka) že upošteva nihanja pridelave tudi kot posledico naravnih nesreč. Tudi države s primerljivim sistemom določanja pavšalne ocene dohodka za kmetijsko in gozdarsko dejavnost (Avstrija, Italija itd.) take olajšave ne poznajo. Se pa v skladu s 26. členom ZDoh-2 odškodnine, izplačane na podlagi zavarovanja za škodo po zavarovaljivih škodnih dogodkih, in denarne pomoči, prejete zaradi naravne in druge nesreče, ne obdavčijo. Dohodnine so oproščene tudi plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, torej vse tako imenovane investicijske podpore, torej v primeru trajnega sadovnjaka podpore za nabavo sadik, opore in druge opreme, potrebne za postavitve novega sadovnjaka.

4. Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95) kmetom poleg že navedenih olajšav daje možnost, da v primeru elementarnih nesreč uveljavijo zmanjšanje ali odpis obveznosti plačila za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tako zmanjšana obveznost se šteje za plačano, saj jo za kmete poravnava Republika Slovenija iz državnega proračuna.

5. ZVin določa, da se lahko s pridelavo vina ukvarjajo samostojni podjetniki posamezniki in pravne osebe, ki za to dejavnost izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, prostorov in opreme ter so vpisane v register pridelovalcev grozdja in vina. Fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, pa se lahko ukvarjajo s pridelavo vina le iz grozdja, ki je njihov lastni pridelek.

ZVin v primerih naravnih nesreč omogoča dokup grozdja tudi fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki v tistih letih, ko je njihov pridelek pomembno zmanjšan zaradi škode po naravni nesreči. Za pomembno zmanjšan pridelek se šteje, če je ta za najmanj 60 odstotkov manjši od povprečja zadnjih treh let, skupni pridelek (lastni in dokupljeni) pa v tem letu ne sme presegati 100 odstotkov triletnega povprečja. Podjetja lahko dokupujejo grozdje v neomejenih količinah, če je podjetje registrirano za to dejavnost.

Že ZVin tako dovoljuje dokup grozdja fizičnim osebam v primeru naravnih nesreč, vendar se izjema nanaša na dokup grozdja izključno iz istega vinorodnega okoliša.

6. Drugi odstavek 10. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15; v nadaljnjem besedilu: uredba o dopolnilnih dejavnostih) določa, da mora kmetija za opravljanje dopolnilne dejavnosti predelava pridelati najmanj 50 odstotkov količin lastnih surovin, do 50 odstotkov količin surovin pa lahko dokupi z drugih kmetij. Zahtevani delež se zagotavlja v koledarskem letu.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji iz 8., 9., 11. in 19. točke prvega odstavka 10. člena Uredbe, ki so povezane s predelavo sadja, so:

Točka	Dopolnilna dejavnost	Št. dopolnilne dejavnosti
8	proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov	391
9	predelava in konzerviranje sadja in zelenjave	557
11	proizvodnja kisa	272
19	proizvodnja žganih pijač	250

Vse navedene dopolnilne dejavnosti se opravljajo na skupaj 738 kmetijah v Sloveniji. Glavni namen dopolnilnih dejavnosti je predelava lastnih surovin. Če kmetija nima lastne pridelave, opravljanje dopolnilne dejavnosti ni mogoče. Že uredba o dopolnilnih dejavnostih omogoča dokup določenega deleža surovin na drugih kmetijah, vendar se zaradi pozebe v letu 2017 in posledično zmanjšane pridelke sadja na kmetijah ter za izpolnitev pogodbenih obveznosti, izpolnitev zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganja dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij se ureja podobno kot to v primeru naravne nesreče ureja veljavni ZVin. Kmetija lahko dokupi sadje za potrebe predelave v okviru dopolnilne dejavnosti le,

če je povprečna ocena poškodovanosti sadovnjakov na kmetiji vsaj 60 odstotkov.

7. Od leta 2006 se v Sloveniji že izvaja sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske pridelave. S tem država spodbuja kmetijske pridelovalce, da zavarujejo svoje pridelke pred posledicami naravnih nesreč.

Uredba o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15, 28/16 in 81/16) določa, da se sofinanciranje zavarovalnih premij plača za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje, in sicer za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja. Pred škodo, ki ne nastane na pridelku, temveč na nasadu, se lahko zavarujejo tudi večletni nasadi in protitočne mreže, vendar se za tovrstno zavarovanje ne sofinancirajo zavarovalne premije.

Ne glede na sofinanciranje zavarovalnih premij iz državnega proračuna je delež zavarovanih površin majhen. Leta 2015 je bilo zavarovanih le 20 odstotkov sadovnjakov in 9 odstotkov vinogradov. Obseg zavarovanih površin se je začel zmanjševati v letu 2009, ko se je uvedla obvezna odbitna franšiza v višini 15 odstotkov. Drugi razlogi za majhen obseg zavarovanih površin so še razmeroma visok strošek zavarovanja, znižana stopnja pomoči pri sofinanciranju (stopnja sofinanciranja zavarovalnih premij v letu 2017 za sadovnjake: 40 odstotkov, za vinograde in hmelj: 30 odstotkov ter za druge kulture: 20 odstotkov) in poslabšanje gospodarskega položaja v sadjarstvu zaradi ruskega embarga. Poleg tega se običajno trajni nasadi zavarujejo v paketu, skupaj proti pozebi in toči. Ker se je v zadnjem obdobju v sadjarstvu postavilo veliko protitočnih mrež, ki pomenijo aktivno obrambo, zavarovanje proti toči za te nasade ni bilo potrebno, kar je bil v praksi pogosto razlog, da se nasadi niso zavarovali niti proti pozebi. Huda pomladanska pozeba je bila v zadnjem obdobju redek pojav, tako huda pozeba in posledično izjemno velik izpad pridelka zaradi spomladanske pozebe, kot je evidentirana letos, pa sta izjemna pojava zadnjih desetletij.

8. Sadjarska in vinogradniška proizvodnja je že drugo leto zapored utrpela izjemno škodo. Kmetijska gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno kljub temu, da ni pridelka. Predlog zakona je tudi pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v obliki financiranja obresti za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada.

Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalni razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva, ministrstvo pristojno za kmetijstvo pa bo zagotovilo sredstva za financiranje obrestne mere.

Ker je treba oskrbo trajnih nasadov izvajati čez leta, je nujno sprejetje zakona, da proizvodnja v teh panogah ne bo dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe, ki je posledica pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je treba tudi v primerih, ko ne bo pridelka ali bo ta zaradi mraza precej slabše kakovosti (deformirani plodovi, porjavlost plodov, mrazni obroči), izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, prilagojene zelene rezi in lahko tudi dodatna dela (npr. več dela pri razvrščanju deformiranih plodov itd.), kar pomeni, da imajo lahko pridelovalci kljub izpadu prihodka še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v letu 2017 negativen dohodek.

V teh okoliščinah je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog zakona, ki ureja ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je Slovenijo prizadela med 21. in 22. aprilom 2017. Za ta namen se iz proračunske rezerve zagotavljajo tudi sredstva za odpravo teh posledic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji zakona so čimprejšnja pomoč upravičencem, normalizacija delovanja in omejitev gospodarske škode, ki je nastala upravičencem zaradi pozebe.

Z zakonom se omogoča izvedba ukrepov, ki omogočajo pomoč prizadetim subjektom zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami

Cilj predloga zakona je tudi dovolitev izjemnega dokupa grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi iz območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi, ter dokupa sadja z drugih kmetij za kmetije, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnost: proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja kisa ter proizvodnja žganih pijač.

2.2 Načela

Predlog zakona izraža načelo pomoči ob škodi subjektom, ki so utrpeli škodo zaradi pozebe, na način, ki je sprejemljiv za prizadete subjekte ob upoštevanju proračunskih zmožnosti.

Predlog zakona upošteva tudi načelo, ki zagotavlja, da je pomoč namenjena skupnemu interesu, ima jassen spodbujevalni učinek, je ustrezna in sorazmerna, povsem pregledno dodeljena, je predmet nadzornega mehanizma in rednega ocenjevanja ter ne škodi pogojem trgovanja v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom, kot to določa Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. julija 2014, str. 1: v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014).

Predlog zakona ohranja osnovni načeli ZV in, ki sta zaščita potrošnika in zaščita pridelovalca grozdja in vina. Predlog krepi osnovno načelo zaščite pridelovalca, saj se mu s predlogom omogoča ohranitev pridelave vina na ravni preteklih let in s tem ohranitev obstoječih kupcev in tržnih poti. Hkrati predlog ohranja načelo zaščite potrošnika, saj ne posega v veljavne določbe o sledljivosti pridelka vina in kakovosti. Tako morajo pridelovalci pri dokupu grozdja (ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe) upoštevati vse veljavne predpise Evropske unije, kot so:

- grozdje za vino z zaščitenimi označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) mora biti obvezno v celoti pridelano v istem vinorodnem okolišju,
- grozdje za vino z zaščitenimi geografsko označbo (deželno vino) mora biti vsaj v 85 odstotkih količine pridelano v isti vinorodni deželi,
- na območju Evropske unije ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj Evropske Unije, in
- se lahko v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice tako vino označi le kot »vino iz Evropske Unije« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S predlogom zakona se urejajo ukrepi v zvezi z odpravo posledic pozebe, ki je prizadela območje Slovenije med 21. in 22. aprilom 2017, ter postopke za izvedbo teh ukrepov.

Vsebina zakona obsega ukrepe pomoči prizadetim subjektom:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) za izvajanje Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. delni ali celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) za izvajanje Uredbe št. 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost pridelave sadja (v nadaljnjem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu, za izvajanje Uredbe 702/2014/EU in Smernic EU;
6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada, za izvajanje Uredbe 1408/2013/EU.

Za ta zakon ni predvideno sprejetje izvršilnih predpisov.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete

Spremeni se rok za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995) s 15 dni na

60 dni po uveljavitvi zakona. Zakon daje podlago tudi za odstop glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete, na podlagi končne ocene škode, ki jo potrdi državna komisija

Delni ali celotni odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč Republike Slovenije

V 23. členu Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: Pravilnik), ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, so opredeljeni možni načini odpisa zakupnin. Navedeni člen določa pomoč de minimis v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je delni ali celotni odpis zakupnine mogoč le v primerih neugodnih vremenskih razmer, proti katerim se ni mogoče zavarovati, kot so suša, moča, burja in zimska pozeba. Glede na to, da spomladanska pozeba konec aprila letos ni uvrščena med naštete neugodne vremenske razmere, delni ali celotni odpis zakupnin na podlagi veljavnega Pravilnika ni mogoč, zato je treba podlago za delni ali celotni odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2017 urediti v predlaganem zakonu.

Nakup grozdja z drugih vinorodnih območij

Ukrep širi določbe ZVin-a, da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi, omogočil nakup grozdja s širšega območja.

Zaradi zaščite pridelovalca grozdja in vina predlog predvideva možnost dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi, tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca. S tem se pridelovalcem, ki pridelujejo grozdje na območjih, na katerih so bili vinogradi bolj prizadeti zaradi pozebe, omogoči nakup grozdja, ki ga na podlagi veljavnega Zakona o vinu zunaj svojega vinorodnega okoliša ne bi mogli izvesti. Predlog zakona predvideva možnost izjemnega dokupa grozdja letnika 2017 (pozeba je povzročila škodo tudi na osnovi poganjkov, ki so osnova za pridelek naslednjega letnika). V primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe) je treba upoštevati veljavne predpise EU, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano v vinorodnem okolišu,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85 odstotkih količine pridelano v vinorodni deželi,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj EU,
- se lahko v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice tako vino označi le kot »vino iz EU« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

Nakup sadja z drugih kmetij

Ukrep širi določbe uredbe o dopolnilnih dejavnostih, da bi se prizadetim kmetijam omogočilo dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Že veljavna uredba o dopolnilnih dejavnostih, omogoča dokup določenega deleža surovin z drugih kmetij, vendar se zaradi pozebe v letu 2017 in posledično zmanjšane pridelke sadja na kmetijah ter za namen izpolnitev pogodbenih obveznosti, izpolnitev zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov ter doseganje dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij se ureja podobno, kot to v primeru naravne nesreče ureja ZVin. Kmetija lahko dokupi sadje za potrebe predelave v okviru dopolnilne dejavnosti le, če so bili sadovnjaki na teh kmetijah ocenjeni s stopnjo poškodovanosti v povprečju najmanj 60 odstotkov.

Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocene škode po pozebi najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijska gospodarstva se uvrstijo med najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva, če je bila v sadovnjakih in vinogradnih ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 odstotkov. Za prizadete kmetijske površine se pomoč v obliki nepovratnih sredstev dodeli, če kmetijsko gospodarstvo izpolnjuje tudi druge s tem zakonom in predpisi Evropske Unije določene pogoje.

Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada

Sadjarstva in vinogradništva proizvodnja je že drugo leto zapored utrpela izjemno škodo. Kmetijska

gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno kljub temu, da ni pridelka. Predlog zakona je pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom za financiranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalnega sklada. Ker je treba oskrbo trajnih nasadov izvajati čez leto, je nujno sprejetje zakona, da ne bo proizvodnja v teh panogah dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe, ki je posledica pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je treba tudi, ko ne bo pridelka ali bo ta zaradi mraza precej slabše kakovosti (deformirani plodovi, porjavelost plodov, mrazni obroči), izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, prilagojeno zeleno rez in lahko tudi dodatna dela (npr. več dela pri prebiranju deformiranih plodov itd.), kar pomeni, da imajo lahko pridelovalci kljub izpadu prihodka še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v letu 2017 negativen dohodek.

Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo bo zagotovilo sredstva za financiranje obrestne mere v višini do 180.000 eurov.

b) Način reševanja:

Zaradi ocene škode, ki jo je mogoče podati šele po določenem času, je treba podaljšati zakonsko predpisani rok za vlaganje vlog za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

Za delni ali celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2017 je treba v predlaganem zakonu določiti podlago.

Na področju pridelave vina se s predlogom ščiti pridelovalce vina pred izgubo potrošnikov in ustaljenih tržnih poti.

Na področju dopolnilnih dejavnosti se s predlogom ščiti nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja kisa in proizvodnja žganih pijač, da se izpolnijo pogodbene obveznosti, izpolnijo zastavljeni cilji proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in se dosega dohodek na kmetiji.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu se s tem zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

Na področju posojil se za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje kmetijske proizvodnje za prizadeta kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu razpišejo ugodna posojila za obratna sredstva in zagotovi financiranje obrestne mere za ta posojila.

c) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom,
- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,
- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami),
- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi,
- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi,
- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.

d) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom,
- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo,
- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,
- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša

(navedba neusklajenih vprašanj),

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprejetje predloga zakona bo imelo tudi neposredne posledice za državni proračun. Ukrepi so oblikovani na način, da se določa neposredna finančna pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, ki so utrpela škodo v sadjarstvu in vinogradništvu. Ob upoštevanju predhodne ocene poškodovanosti sadovnjakov in vinogradov, ki jo je začetku maja 2017 pripravila javna kmetijstvo svetovalna služba pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, praga za dodelitev pomoči v višini 60 odstotkov škode in intenzivnosti pomoči do 30 odstotkov priznane škode, bi bilo treba za pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom zagotoviti približno 7.000.000 eurov, ki se zagotovijo iz proračunske rezerve. Ocena potrebnih sredstev ne upošteva zmanjšanja pomoči za polovico za nasade, ki niso bili zavarovani, in zmanjšanja pomoči, če bi pomoč po tem zakonu skupaj z odškodnino, ki jo upravičenec prejme od zavarovalnic, in morebitnimi drugimi pomočmi (npr. občin) preseгла dovoljeno pomoč. Opozoriti, je treba še, da bo lahko končna ocena škode, ki bo podlaga za pomoč, drugačna.

S predlogom zakona se tudi zmanjšujejo obveznosti plačil zakupnin za kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije in upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov prizadetih subjektov, s čimer se bodo zmanjšali prihodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Ocena izgube prihodkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov zaradi zmanjšanja ali odpisa najemnin na podlagi predhodnih podatkov o poškodovanosti kultur znaša 376.000 eurov.

Glede na končno poročilo o ocenjeni škodi in oceno stroškov posameznih ukrepov za odpravo posledic škode bo vlada določila višino sredstev, način in dinamiko zagotavljanja teh čez leto 2018.

V skladu z zakonom, ki ureja javne finance, in ob uporabi zakona, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu zagotovijo za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu. Če je program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejet v letu nastanka škode, se za to proračunsko leto zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu v okviru sredstev državne proračunske rezerve. Za posamezen pojav škode v kmetijstvu, za katerega je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njegovih posledic v septembru ali pozneje, se zagotovijo sredstva, za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v okviru sredstev državne proračunske rezerve v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala škoda.

V letu 2017 bo treba iz proračunskih sredstev Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zagotoviti do 180.000 eurov za ukrep: Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada.

Prav tako bo v okviru proračunske rezerve za leto 2017, potrebno zagotoviti sredstva za izdelavo končne ocene škode predvidena v višini 14.500 eurov.

Zakon nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva se zagotovijo v okviru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letu 2017 in iz sredstev proračunske rezerve za leto 2018.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Na področju vina se ključna ureditev v državah pridelovalkah vina nanaša na sledljivost porekla, kakovost vina in vodenje ustreznih evidenc. Vsi pridelovalci so dolžni prijavljati pridelavo v uradne evidence in voditi lastne evidence, iz katerih so razvidni kraj pridelave grozdja in vse faze pridelave, vključno z morebitnimi odkupi in prodajo. Zagotovljena mora biti popolna sledljivost ne glede na

pravno obliko pridelovalca.

Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov določa pravila glede označb porekla, vodenja evidenc in kakovosti vina. V sklopu vodenja evidenc se vodi celoten promet z grozdem in vinom, predpisani so tudi spremni dokumenti za promet z vinom. Celoten sistem se izvaja izključno zaradi varstva potrošnikov in zaščite porekla vina. Predpisane določbe so enake za vse pravne oblike pridelovalcev vina.

Prikaz ureditve v nekaterih pravnih sistemih držav članic Evropske unije (prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU)

Uradne informacije o ukrepih, ki jih bodo izvajale prizadete države članice v času priprave predloga zakona niso dostopne, ker države predlagane ukrepe še usklajujejo s stanovskimi organizacijami in drugimi pristojnimi organi.

V nadaljevanju povzemamo ključne ugotovitve stanja po pozebi v drugih državah članicah EU, sopodpisnicah dokumenta za seznanitev Komisije in drugih držav z izrednim obsegom škode, ki je nastala v kmetijstvu zaradi izrednih vremenskih razmer.

Razmere v Avstriji

Ekstremne vremenske razmere so od 19. do 21. aprila 2017 (odvisno od območja v Avstriji) prizadele avstrijsko kmetijsko proizvodnjo. Temperature so se spustile do –6 stopinj Celzija. Škoda je samo na Štajerskem ocenjena na 34 milijonov eurov. Prizadetih je približno 7.000 ha vinogradov in 6.000 ha sadovnjakov (jablane, hruške, češnje, slive), škoda je tudi na sladkorni pesi in krompirju. Najbolj so bili prizadeti sadovnjaki in vinogradi v nižjih legah.

Kmetje so poskušali svoje rastline pred zmrzaljo zaščititi z dimljenjem in oroševanjem in preletom helikopterjev (ustvarjanjem toplega zraka).

Minister za kmetijstvo je zaprosil ministrstvo za finance za uveljavljanje davčnih olajšav zaradi poškodb zaradi pozebe, poleg tega so kmetijsko banko prosili za odprtje programa likvidnostne pomoči za pozebo.

Pridelovalci vina bodo lahko v letu 2017 znova dali vlogo za prestrukturiranje svojih poškodovanih vinogradov. Glede na izpad pridelka v letu 2016 je letos svoj pridelek zavarovalo 40 odstotkov pridelovalcev sadja in 50 odstotkov pridelovalcev grozdja.

Avstrija je že lani spodbujala kmete, naj se zavarujejo, in jih pri tem tudi ustrezno podprla ter razširila zavarovanja. Še vedno se trudijo izboljšati sistem zavarovanj in ga narediti bolj dostopnega, saj je cilj Avstrije spodbuditi kmete, da zavarujejo svoj pridelek pred naravnimi nesrečami, in ne nudenje pomoči tistim, ki svojega pridelka niso zavarovali, pričakujejo pa pomoč države.

Razmere na Hrvaškem

Od 20. do 23. aprila 2017 je večino Hrvaške ujel val nizkih temperatur ponoči, zato so skoraj vsi kmetijski pridelki (jabolka, grozdje, češnje, krompir, jagode itd.) utrpeli precejšnjo škodo. Poškodbe so bile glede na kulturo in fenofazo razvoja različne, tudi do 80 odstotkov. Najbolj so bili poškodovani jabolka in koščičarji (češnje, slive), pri čemer je bila večina plodov uničena, trta in krompir. Ocena škode še ni znana.

Nadomestilo škode kmetom na območjih, kjer je bila razglašena naravna nesreča, je urejeno z zakonom o varstvu pred naravnimi nesrečami in metodologijo za ocenjevanje škode zaradi naravnih nesreč. Zakon o varstvu pred naravnimi nesrečami določa ukrepe, pravice in obveznosti udeležencev pri varstvu naravnih nesreč. Metodologija za ocenjevanje škode zaradi naravnih nesreč ureja postopek prijave in potrditve škode zaradi naravnih nesreč v Republiki Hrvaški.

Pomoč iz hrvaškega državnega proračuna se odobri občini, mestu ali županiji, na ozemlju katere se je zgodila naravna nesreča.

Znesek pomoči iz hrvaškega državnega proračuna se določi na podlagi naslednjih meril:

če je potrjena vrednost skupne neposredne škode več kot 20-odstotna vrednost proračuna lokalne samouprave in uprave za preteklo leto,

če je nesreča povzročila zmanjšan donos posamezne kulture ali dolgoletnega nasada za več kot 30 odstotkov na hektar glede na predhodno triletno povprečje v posamezni županiji.

Ministrstvo za kmetijstvo v skladu z zakonom o varstvu pred naravnimi nesrečami preveri ali potrdi izgube, ki so jih prijavile županije, in jih predloži v nadaljnje postopke ministrstvu za finance kot osrednjem organu, odgovornemu za zakon, ki ureja varstvo pred naravnimi nesrečami.

Ocenjevanje škode zaradi naravnih nesreč se običajno izvede takoj po nastanku nesreče. Mestne in občinske komisije so dolžne v osmih dneh od datuma sklepa župana predložiti poročilo o naravni nesreči državni komisiji, županijski komisiji in ministrstvu za kmetijstvo.

Poročilo mora vsebovati podatke o območju, ki ga je prizadela nesreča (izraženo v hektarjih), nepremičninah ter posledicah za prebivalstvo in gospodarstvo in prvo oceno škode.

Razmere na Češkem

Zmrzal je 21. aprila in 10. maja 2017 prizadela velik del ozemlja Češke. Zmrzal je zajela južno, osrednjo in severno Moravsko. Temperature so bile od $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $-6\text{ }^{\circ}\text{C}$. Največja škoda je bila v vinogradih (ocenjuje se, da je prizadetih 30 odstotkov vinogradov) in sadovnjakih, kjer so bile najbolj prizadete marelice, breskve, jabolka, češnje in slive. Ocenjena škoda je do 80 odstotkov. Veliko kmetov je ukrepalo že prej in uporabljajo tehniko zamegljevanja, kar je omogočilo zvišanje temperature za 2 stopinji Celzija. Škoda je ocenjena na 478 milijonov kron (lani 400 milijonov kron). Pri marelicah se pričakuje izpad pridelka za 82 odstotkov in pri breskvah za 74 odstotkov, pri češnjah za 51 odstotkov, za jabolka 22 odstotkov. Končno oceno škode bo mogoče podati šele pozneje.

Lani je vlada za kmete zaradi mraza namenila odškodnino v višini 133 milijonov kron, tudi letos bodo najbolj prizadetim sadjarjem namenili državno pomoč.

Kot druga možnost je znova, kot leta 2016, odprtje programa za dodelitev nepovratnih sredstev, s katerim bodo lahko dodelili nadomestila kmetom, višina nadomestila pa bo odvisna od višine dokazljive škode in zmogljivosti državnega proračuna. Predvideva se, da bo kmetijska zavarovalnica za zmrzali v aprilu namenila najmanj 25 milijonov kron, v maju pa verjetno še malo več. Škodo zaradi aprilske pozebe je sporočalo več kot 90 odstotkov zavarovancev (vinarjev). Po podatkih zavarovalnic so bile poškodovane tudi jagode, jabolka in hruške. Natančen znesek za odškodnine bo znan pred žetvijo. Na Češkem je zavarovanih približno 30 odstotkov površin rodovitnih vinogradov. Pripravljenost za sklenitev zavarovanja je odvisna od pridobitev subvencij za zavarovanje, ki so od 25- do 50-odstotne.

Pričakuje se, da je spomladanska pozeba povzročila precejšnjo gospodarsko izgubo, ki je močno vplivala na gospodarstvo prizadetih podjetij, tako da lahko povzroči velike težave, še posebej za podjetja, ki so specializirana a vrtnarstvo in vinogradništvo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V okviru izvajanja zakona se pričakuje nekoliko večje število vlog. kot na sonovi zakona, ki je obravnaval pozebo v letu 2016.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Upravičenci prejmejo predtiskane zahtevke, ki jih podpišejo, dopolnijo in vrnejo Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

S sprejetjem zakona bodo lahko najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva pridobila pomoč za škodo, ki je prizadela njihovo proizvodnjo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona

Ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Ciljne skupine bodo o sprejetju zakona obveščene neposredno preko njihovih predstavnikov, javnost pa preko spletne strani ministrstva in obvestila medijem.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen 2. junija 2017 na spletni strani e-demokracija.

V postopku usklajevanja predloga so sodelovale: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadrúžna zveza Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

Mnenje sta podali:

- Zadrúžna zveza Slovenije (soglasje brez pripomb)
- Gospodarska zbornica Slovenije (Prejete pripombe so bile upoštevane, kjer je bilo to mogoče.)

Zgoraj omenjene organizacije so tudi ministrstvo informirale o predhodni oceni nastale škode.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka
- mag. Marjan Podgoršek, državni sekretar
- Tadeja Kvas Majer, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo
- Marjeta Bizjak, namestnica generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja sektorja v Direktoratu za kmetijstvo.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON

O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE V KMETIJSKI PROIZVODNJI MED 21. IN 22.

APRILOM 2017

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je prizadela Republiko Slovenijo v kmetijski proizvodnji med 21. in 22. aprilom 2017 (v nadaljnjem besedilu: odprava posledic pozebe), kot pomoč prizadetim kmetijskim gospodarstvom zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami.

2. člen (subsidiarna uporaba drugih predpisov)

Za vsa vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, se uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami, in predpisi, ki urejajo odpravo posledic naravnih nesreč.

3. člen (neugodne vremenske razmere)

Pojem neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, za potrebe tega zakona ustreza pojmu slabe vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, iz 16. točke 2. člena Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. julija 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014/EU) in 34. točke petintridesetega odstavka v podpoglavju 2.4 I. dela Smernic o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje 2014 – 2020 (UL C št. 204 z dne 1. julija 2014, str. 1), zadnjič spremenjenih s Sporočilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (UL C št. 390 z dne 24. novembra 2015, str. 4; v nadaljnjem besedilu: Smernice EU).

4. člen (končna ocena škode)

(1) Podlaga za ukrepe za odpravo posledic pozebe je končna ocena škode, ki jo pripravi državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami (v nadaljnjem besedilu: končna ocena škode), in jo potrdi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

(2) Končni oceni škode se priložijo stroški ocenjevanja škode, ki jih ob potrjevanju končne ocene škode določi in potrdi vlada. Sredstva za ocenjevanje škode se zagotovijo iz sredstev proračunske rezerve za leto 2017.

5. člen (ukrepi za odpravo posledic pozebe)

Ukrepi za odpravo posledic pozebe po tem zakonu so:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ) za izvajanje Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. delni ali celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) za izvajanje Uredbe št. 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: nakup grozdja z drugih vinorodnih območij);
4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost pridelave sadja (v

- nadaljnem besedilu: nakup sadja z drugih kmetij);
5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu, za izvajanje Uredbe 702/2014/EU in Smernic EU;
  6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada, za izvajanje Uredbe 1408/2013/EU.

II. UKREPI ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE

1. Odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete

6. člen (podlaga za zmanjšanje ali odpis)

(1) Ne glede na prvi odstavek 3. člena in drugi odstavek 8. člena ZPKZ se prispevki zavarovancem oziroma zavarovankam (v nadaljnjem besedilu: zavarovanec) lahko zmanjšajo ali odpišejo zaradi odprave posledic pozebe po ZPKZ na podlagi končne ocene škode.

(2) Zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete se odobri pod pogoji iz ZPKZ in na podlagi predpisa, ki ureja izvajanje Uredbe 1408/2013/EU.

7. člen (podaljšanje roka za vložitev zahtevka)

Ne glede na 9. člen ZPKZ lahko zavarovanec pri pristojnem davčnem organu zaradi škode, ki je nastala zaradi posledic pozebe, vloži zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

2. Delni ali celotni odpis zakupnin pri SKZGRS

8. člen (zakupnine pri SKZGRS)

(1) SKZGRS delno ali v celoti odpiše zakupnine na podlagi končne ocene škode.

(2) Zakupnina se odpiše v višini potrjene stopnje poškodovanosti, če je potrjena stopnja poškodovanosti iz končne ocene škode na parceli v zakupu nad 50 do vključno 80 odstotkov.

(3) Zakupnina se odpiše v celoti, če je potrjena stopnja poškodovanosti iz končne ocene škode na parceli v zakupu več kot 80 odstotkov.

(4) Odpis zakupnine SKZGRS odobri pod pogoji iz tega člena v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

(5) Glede podrobnejših pogojev odpisa zakupnin se smiselno uporablja akt SKZGRS, ki ureja zakup kmetij in kmetijskih zemljišč.

3. Nakup grozdja z drugih vinorodnih območij

9. člen (nakup grozdja z drugih vinorodnih območij)

Ne glede na tretji stavek četrtega odstavka 13. člena Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D) lahko fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo na vinogradih po pozebi, za pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja dokupijo tudi grozdje letnika 2017, ki ni pridelano v vinorodnem okolju oškodovanega pridelovalca grozdja.

4. Nakup sadja z drugih kmetij

10. člen (nakup sadja z drugih kmetij)

Ne glede na drugi odstavek 10. člena Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15; v nadaljnjem besedilu: Uredba) se v koledarskem letu 2017 nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja kisa ter proizvodnja žganih pijač, dovoljuje dokup sadja z drugih kmetij na območju Republike Slovenije v količini, ki ne presega povprečne količine sadja v zadnjih dveh koledarskih letih pred letom 2017, če so bili sadovnjaki na teh kmetijah ocenjeni s stopnjo poškodovanosti v povprečju najmanj 60 odstotkov.

5. Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu oziroma vinogradništvu

11. člen (odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe)

(1) Vlada potrdi značaj razmer kot neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, če končna ocena škode presega 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu, kot jo določa četrti odstavek 45. člena Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08), in je večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna.

(2) Vlada odloči o uporabi sredstev za namen iz prejšnjega odstavka na podlagi končne ocene škode in predloga za odpravo posledic pozebe, ki ji ga v obravnavo predloži ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Predlog za odpravo posledic pozebe v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdela program odprave posledic pozebe, ki obsegajo škodo v sadjarstvu in vinogradništvu.

12. člen (program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu)

(1) Program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, če ga potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu v skladu z zakonom, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se sprejme najpozneje v treh mesecih po tem, ko vlada potrdi končno oceno škode, sredstva za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu pa se izplačajo najpozneje v štirih letih po nastanku škode.

13. člen (vsebina programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu)

V programu odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se določijo:

- sadne vrste ter tisti sadovnjaki in vinogradi, v katerih je proizvodnja zaradi posledic pozebe na posamezni grafični enoti rabe kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: GERK), kot je opredeljena v zakonu, ki ureja kmetijstvo, zmanjšana za vsaj 60 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje,
- kmetijska gospodarstva, na katerih je nastala škoda v sadjarstvu in vinogradništvu,
- način izračuna izpada dohodka v sadjarstvu in vinogradništvu ter način izračuna višine dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu,
- ocena o potrebnih sredstvih in
- način izplačila sredstev upravičencem.

14. člen

(upravičenci)

(1) Upravičenci do sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu so kmetijska gospodarstva, ki so bila 22. aprila 2017 vpisana v register kmetijskih gospodarstev po zakonu, ki ureja kmetijstvo.

(2) Sredstva za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se dodelijo nosilcu kmetijskega gospodarstva.

(3) V skladu s prvo alinejo točke b) šestega odstavka 1. člena Uredbe 702/2014/EU podjetja v težavah niso upravičena do sredstev po programu iz prejšnjega člena, razen če je podjetje zaradi izgub ali škode zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami v skladu s 25. členom Uredbe 702/2014/EU, postalo podjetje v težavah.

(4) V skladu s šestindvajsetim odstavkom v podpoglavju 2.2 I. dela Smernic EU podjetja v težavah niso upravičena do sredstev po programu iz 13. člena tega zakona, razen če je podjetje, ki je dejavno v kmetijskem in gozdarskem sektorju, v finančnih težavah zaradi tveganega dogodka iz pododdelka 1.2.1.2 in je pomoč za nadomestilo ali popravo izgub ali škode, ki so jo povzročili takšni tvegani dogodki, lahko dodeljena v skladu s Smernicami EU in še vedno lahko velja za združljivo z notranjim trgov v skladu s točko c) tretjega odstavka 107. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(5) Do sredstev niso upravičena kmetijska gospodarstva, ki imajo neporavnan nalog za izterjavo zaradi predhodnega sklepa Evropske komisije o razglasitvi pomoči za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgov, razen pomoči za odpravo škode zaradi nekaterih naravnih nesreč.

(6) Sredstva se velikemu podjetju, kot ga določa Uredba 702/2014/EU, lahko dodelijo, če tako dodelitev javnih sredstev potrdi Evropska komisija.

15. člen (upravičeni stroški)

(1) Pri dodelitvi pomoči za ukrep iz tega poglavja se kot upravičen strošek v skladu s 25. členom Uredbe 702/2014/EU šteje izpad dohodka zaradi popolnega ali delnega uničenja primarne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu.

(2) Izpad dohodka iz prejšnjega odstavka se določi v skladu s šestim in osmim odstavkom 25. člena Uredbe 702/2014/EU in tristooseminpetdesetim odstavkom pododdelka 1.2.1.2. II. dela Smernic EU.

16. člen (zagotavljanje sredstev)

(1) Vlada na podlagi končne ocene škode določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu.

(2) Sredstva za odpravo posledic pozebe do višine 7 milijonov eurov se zagotovijo v okviru sredstev proračunske rezerve za leto 2018 ter se izplačajo na podlagi programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu po pridobitvi obvestila Evropske komisije o prejemu povzetka informacij in identifikacijske številke pomoči oziroma sklepa Evropske komisije o skladnosti ukrepa. Minister, pristojen za kmetijstvo, naznani prejem obvestila iz prejšnjega stavka v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v okviru svojega finančnega načrta zagotovi zadosten obseg pravic porabe za dokončno izvedbo ukrepov, ki jih ureja ta zakon.

17. člen (merila za dodelitev sredstev in višina dodeljenih sredstev)

(1) Sredstva se dodelijo, če je končna ocena škode na sadju in grozdju na posameznem

GERK-u v višini najmanj 60 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje in hkrati na kmetijskem gospodarstvu presega 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje na ravni pridelka sadja ali grozdja.

(2) Pri določitvi višine sredstev, ki se upravičencu dodelijo za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu ali vinogradništvu, je treba zagotoviti, da se ne preseže 80 odstotkov, na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost pa 90 odstotkov upravičenih stroškov, pri čemer se seštevajo:

- dodeljena sredstva za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu ali vinogradništvu po tem zakonu,
- katera koli druga sredstva iz državnega proračuna za odpravo posledic pozebe,
- sredstva občinskih proračunov, dodeljenih upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic pozebe, in
- izplačila zavarovalnih zneskov za škodo po pozebi v sadjarstvu ali vinogradništvu.

(3) Sredstva se upravičencem za sadje in grozdje lahko dodelijo do višine 30 odstotkov upravičenih stroškov iz prvega odstavka 15. člena tega zakona.

(4) Sredstva se zmanjšajo za 50 odstotkov, razen če se dodelijo upravičencu, ki je sklenil zavarovanje kmetijske proizvodnje za pozebo, ki krije najmanj 50 odstotkov njegove letne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu.

(5) V skladu s petim odstavkom 25. člena Uredbe 702/2014/EU se od zneska izpada dohodka odštejejo vsi stroški, ki niso nastali zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in bi jih upravičenec imel v drugačnih okoliščinah.

(6) V skladu s tristošestdesetim odstavkom pododdelka 1.2.1.2. II. dela Smernic EU se od zneska izpada dohodka odštejejo vsi stroški, ki niso nastali zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in bi jih upravičenec imel v drugačnih okoliščinah.

(7) Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če skupna višina dodeljenih sredstev iz tega ukrepa za posameznega upravičenca ne presega 100 eurov.

(8) Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo vode.

18. člen

(nosilec izvajanja ukrepov odprave posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu)

Nosilec izvajanja ukrepov odprave posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu je ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

19. člen

(postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev)

(1) Podatke o končni oceni škode za potrebe postopkov odločanja preda Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: Uprava) Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) v elektronski obliki iz aplikacije Ajda, ki jo vodi Uprava.

(2) Agencija vsem kmetijskim gospodarstvom, ki imajo na podlagi podatkov iz aplikacije Ajde iz prejšnjega odstavka najmanj en GERK z ocenjeno poškodovanostjo vsaj 60 odstotkov, pošlje predtiskan obrazec »Pomoč za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva« (v nadaljnjem besedilu: predtiskan obrazec).

(3) Predloga obrazca iz prejšnjega odstavka se objavi na spletni strani Agencije.

(4) Če kmetijsko gospodarstvo ni prejelo predtiskanega obrazca, lahko uporabi obrazec iz prejšnjega odstavka ter ga z izpolnjenimi podatki in podpisom kot zahtevek pošlje na način iz sedmega odstavka tega člena.

(5) Vrnjen in s strani kmetijskega gospodarstva podpisan obrazec se šteje za »Zahtevek za dodelitev pomoči za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva« (v nadaljnjem besedilu: zahtevek). Če je imelo kmetijsko gospodarstvo proizvodnjo v sadovnjaku oziroma vinogradu zavarovano za pozebo, priloži zahtevku dokazilo o izplačani zavarovalnini.

(6) Minister, pristojen za kmetijstvo, v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona objavi v Uradnem listu Republike Slovenije obvestilo o datumu začetka vlaganja zahtevkov. Rok za vlaganje zahtevkov je 30 dni od datuma začetka vlaganja zahtevkov. Obvestilo o datumu začetka vlaganja zahtevkov se objavi tudi na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, in Agencije.

(7) Kmetijsko gospodarstvo vloži zahtevek na naslov: Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, 1000 Ljubljana, ali odda osebno v sprejemni pisarni Agencije.

(8) O zahtevkih odloča Agencija. Rok za izdajo odločb je šest mesecev od poteka roka za vložitev zahtevka. Agencija vroča odločbe z navadno vročitvijo. Šteje se, da je vročitev opravljena 20. dan od dneva odpreme, navedenega na odločbi.

(9) Če kmetijsko gospodarstvo odločbe ali sklepa ni prejelo, lahko o tem pisno obvesti Agencijo 60 dneh od poteka roka za izdajo odločb iz prejšnjega odstavka.

(10) Ne glede na osmi odstavek tega člena Agencija kmetijskemu gospodarstvu v primerih iz prejšnjega odstavka odločbo ali sklep vroči z osebno vročitvijo.

6. Subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada

20. člen (subvencioniranje obrestne mere)

(1) Subvencionira se obrestna mera za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada za obratna sredstva, dodeljena na podlagi predpisa, ki ureja dodeljevanje spodbud v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, s ciljem ohranjanja dejavnosti sadjarstva in vinogradništva po pozebi.

(2) Upravičenci za ukrep iz tega člena so kmetijska gospodarstva, ki so na dan 22. aprila 2017 vpisana v register kmetijskih gospodarstev ter imajo v lasti ali zakupu vsaj 0,25 hektara intenzivnih sadovnjakov ali vinogradov in ki imajo potrjeno stopnjo poškodovanosti iz končne ocene škode 30% ali več.

(3) Sredstva za ukrep iz tega člena zagotovi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, iz sredstev svojega proračuna, v višini do 180.000 eurov.

(4) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, in Slovenski regionalno razvojni sklad pred izvedbo ukrepa iz tega člena skleneta pogodbo, s katero opredelita nakazilo subvencij za subvencioniranje obrestne mere na področju Slovenskega regionalno razvojnega sklada ter način črpanja in morebitnega vračila sredstev.

III. KONČNA DOLOČBA

21. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določena je vsebina zakona. Zakon določa način izvajanja interventnih ukrepov za odpravo posledic

pozebe, ki je prizadela Slovenijo v kmetijski proizvodnji med 21. in 22. aprilom 2017. Prizadetim kmetijskim gospodarstvom se zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, dodelijo sredstva za pomoč ob izpadu dohodka. Posledice odprave naravnih nesreč ureja sistemski zakon za to področje – Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, vendar je mogoče ugotoviti, da vsi ukrepi, potrebni za odpravo posledic v tem primeru, niso urejeni. Zato se s tem zakonom urejajo nekatera posebna vprašanja z veljavnostjo izključno za primer te naravne nesreče. V tem smislu se z zakonom urejajo ukrepi pomoči prizadetim subjektom in nekatere posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka in odpisa prispevkov.

K 2. členu

Člena določa, da se za vprašanja, ki jih ne določa ta zakon, uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami. Ta zakon je sistemski zakon za odpravo posledic naravnih nesreč in ureja vsa vsebinska in procesna vprašanja, ki so pomembna za odpravo posledic pozebe med 21. in 22. aprilom 2017.

K 3. členu

Člen pojasnjuje pojem neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, opredelitev pa ustreza pojmu slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami. Namen člena je poenotenje pomena pojmov iz ZOPPN in Uredbe 702/2014/EU ter Smernic EU. Finančno pomoč po tem zakonu je treba namreč priglasiti pri pristojnem organu, odgovornem za državne pomoči. Priglasitev je mogoča po Uredbi 702/2014/EU ali Smernicah EU. Uredba 702/2014/EU opredeljuje pogoje za pomoč za mala in srednje velika podjetja, Smernice EU pa opredeljujejo pogoje za pomoč za velika podjetja ali pomoč, ki bi bila dodeljena z odstopanjem od Uredbe 702/2014/EU.

K 4. členu

Člen določa, da je podlaga za odpravo posledic pozebe končna ocena škode, ki jo pripravi državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami, in jo potrdi vlada. Končna ocena škode se pripravi v skladu z drugim odstavkom 45. člena Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08), ki določa, da Uprava preko regijskih komisij za ocenjevanje škode določi na podlagi meteorološkega poročila Agencije Republike Slovenije za okolje vrsto nesreče, vrsto kmetijske rastline ali pridelka, čas in geografsko območje nastanka neugodnih vremenskih razmer, zaradi katerih obstaja možnost, da bo škoda ocenjena pred spraviom ogroženega kmetijskega pridelka preseгла 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje. Geografsko območje, ki so ga prizadele neugodne vremenske razmere, se določi na podlagi meteorološkega poročila, ogleda prizadetega območja, ugotovitve katere vrste kmetijskih pridelkov so bile poškodovane, ter predhodne ocene škode na posameznih vrstah kmetijskih pridelkov. Neposredna škoda oziroma odstotek uničenja običajne letne kmetijske proizvodnje v skladu s prvim odstavkom tega člena se začne ocenjevati praviloma 14 dni pred začetkom spravila pridelka in zaključi praviloma v enem mesecu po spraviu.

K tej končni oceni škode se priložijo tudi stroški ocenjevanja škode, ki jih prav tako potrdi vlada.

K 5. členu

Člen določa, kateri ukrepi za odpravo posledic pozebe se določajo z zakonom. Ukrepi so:

1. odstopanja glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95) za izvajanje Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. decembra 2013, str. 9; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU);
2. delni ali celotni odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZGRS) za izvajanje Uredbe št. 1408/2013/EU;
3. nakup grozdja z drugih vinorodnih območij za fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki;
4. nakup sadja z drugih kmetij za kmetije, ki opravljajo dopolnilno dejavnost predelave sadja;
5. pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu, za izvajanje Uredbe 702/2014/EU in Smernic EU;
6. subvencioniranje obrestne mere za posojila Slovenskega regionalno razvojnega sklada, za izvajanje Uredbe 1408/2013/EU.

K 6. členu

Člen daje podlago za odstop glede zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete, na podlagi končne ocene škode, ki jo potrdi državna komisija. Zmanjšane ali odpisane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete, poravna državni proračun Republike Slovenije in se zato štejejo za plačane.

Člen daje tudi podlago, da se zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete odobri pod pogoji iz Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95) in na podlagi predpisa, ki ureja izvajanje v skladu z določbami Uredbe 1408/2013/EU.

K 7. členu

Člen določa podaljšanje roka za vložitev zahtevka za zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete. Določa še, da kmetje lahko vložijo zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

K 8. členu

Člen določa, da lahko Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije delno ali v celoti odpiše zakupnine na podlagi končne ocene škode. Določa še, da se zakupnina odpiše v višini potrjene stopnje poškodovanosti, če je potrjena stopnja poškodovanosti iz končne ocene škode na parceli v zakupu nad 50 do vključno 80 odstotkov, in da se zakupnina odpiše v celoti, če je potrjena stopnja poškodovanosti iz končne ocene škode na parceli v zakupu več kot 80 odstotkov. Odpis zakupnine SKZGRS odobri pod pogoji iz tega člena v skladu z Uredbo 1408/2013/EU.

K 9. členu

Člen v letu 2017 izjemoma dovoljuje dokup pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo na vinogradih po pozebi. Druge določbe Zakona o vinu, ki se nanašajo na obvezne prijave, vodenje evidenc in označevanje vina, ostajajo nespremenjene. Zadevni pridelovalec mora pri označevanju vina, pridelanega iz grozdja, ki ga je dokupil na podlagi tega člena, upoštevati tudi določbe vseh predpisov, ki urejajo označevanje porekla in kakovosti vina.

Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D) namreč kmetijam dovoljuje dokup pridelka grozdja le iz istega vinorodnega okoliša. Ker je pozeba prizadela večji del vinogradov v istem vinorodnem okolišu se za zadevno naravno nesrečo predlaga razširitev te določbe, na podlagi katere bi lahko prizadeti vinogradniki, ki pridelujejo vino dokupili grozdje tudi zunaj zadevnega vinorodnega okoliša, saj ponudbe grozdja na trgu v zadevnem vinorodnem okolišu skoraj ne bo.

Poudarjamo, da je treba v primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe) upoštevati veljavne predpise EU, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano v vinorodnem okolišu,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85 odstotkih količine pridelano v vinorodni deželi,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega zunaj EU,
- se lahko v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice tako vino označi le kot »vino iz EU« (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

K 10. členu

Člen v koledarskem letu 2017 nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so bile prizadete zaradi pozebe v letu 2017 in imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja kisa in proizvodnja žganih pijač, dovoljuje dokup sadja z drugih kmetij na območju Slovenije v količini, ki ne presega povprečne količine sadja v zadnjih dveh koledarskih letih pred letom 2017. Odstopanje je dovoljeno, če so bili sadovnjaki na teh kmetijah ocenjeni s stopnjo poškodovanosti v povprečju najmanj 60 odstotkov.

Pogoji, ki veljajo za dokup sadja, so primerljivi s pogoji, ki veljajo za dokup grozdja na kmetijah, ki pridelujejo vino iz lastnega grozdja. Vse druge določbe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

(Uradni list RS, št. 57/15; v nadaljnjem besedilu Uredba) ostajajo nespremenjene.

Že veljavna Uredba omogoča dokup določenega deleža surovin na drugih kmetijah, vendar se zaradi pozebe v letu 2017 in posledično zmanjšanega pridelka sadja na kmetijah ter zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti, izpolnitve zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganja dohodka na kmetiji predlaga izjema, in sicer dodatno zmanjšanje zahtevanega deleža lastnih surovin.

Možnost dodatnega dokupa sadja z drugih kmetij se ureja podobno, kot to v primeru naravne nesreče ureja Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D).

K 11. členu

Člen določa, da če končna ocena škode presega 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu oziroma vinogradništvu in je večja od 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna, mora vlada potrditi neugodne vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in odločiti o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu oziroma vinogradništvu. Določilo je v skladu z zahtevo drugega odstavka 25. člena Uredbe 702/2014/EU, po katerem se lahko pomoč po tej uredbi dodeli le, če izpolnjuje pogoja in sicer da je pristojni organ države članice uradno potrdil značaj razmer kot slabe vremenske razmere, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in če obstaja neposredna vzročna zveza med slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in škodo, ki je nastala podjetju.

Končna ocena škode v kmetijstvu se izdelava pred pravilom pridelka oziroma najpozneje v enem mesecu po pravilu pridelka.

Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu na podlagi končne ocene škode in predloga za odpravo posledic. Predlog za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdelava program odprave posledic pozebe, ki obsegajo škodo na sadju in grozdju, v večletnih nasadih.

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocene škode po pozebi najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev.

Končna ocena škode v sadjarstvu in vinogradništvu zajema kulture, ki so poškodovane več kot 30 odstotkov. Vladi jo predloži v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdelava pa državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Glede na pravila dovoljenih državnih pomoči se lahko sredstva dodelijo samo tistim kmetijskim gospodarstvom, katerih sadovnjaki ali vinogradi so poškodovani najmanj 30 odstotkov glede na vse sadovnjake ali vinograde.

Posamezni GERK-i pa so upravičeni do povračila sredstev, če je ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 odstotkov.

K 12. členu

Člen ureja pravno podlago za pripravo programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, ki ga sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predhodno pa mora ta program potrditi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je imenovana v skladu z ZOPNN. K programu daje soglasje tudi ministrstvo, pristojno za finance.

Zaradi zagotovitve čimprejšnje pomoči oškodovanim kmetijskim gospodarstvom je določeno, da mora biti program sprejet najpozneje v treh mesecih po sprejemu končne ocene škode na vladi. Določa se, da morajo biti sredstva upravičencem izplačana najpozneje v štirih letih po nastanku škode. Obdobje štirih let je predvideno predvsem zaradi morebitne potrebne prijave državne pomoči za velika podjetja, ki se prikladi neposredno pri Evropski komisiji, in plačila upravičenih pritožb.

K 13. členu

Člen določa vsebino programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu, in vključuje:

- sadne vrste ter tiste sadovnjake in vinograde, za katere je proizvodnja zaradi posledic pozebe na posamezni grafični enoti rabe kmetijskega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: GERK),

kot je opredeljena v zakonu, ki ureja kmetijstvo, zmanjšana za več kot 60 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje,

- kmetijska gospodarstva, na katerih je nastala škoda v sadjarstvu in vinogradništvu,
- način izračuna izpada dohodka v sadjarstvu in vinogradništvu ter način izračuna višine dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu,
- oceno o potrebnih sredstvih in
- način izplačila sredstev upravičencem.

K 14. členu

Člen določa, da so do sredstev za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu lahko upravičena kmetijska gospodarstva, ki so bila 22. aprila 2017 vpisana v register kmetijskih gospodarstev po zakonu, ki ureja kmetijstvo. Sredstva za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu se dodelijo nosilcu kmetijskega gospodarstva.

Člen določa še, da do sredstev niso upravičena podjetja v težavah, med katere lahko sodijo tudi kmetijska gospodarstva, kot je to opredeljeno s predpisi Evropske unije.

Do sredstev niso upravičena niti tista kmetijska gospodarstva, ki imajo neporavnan nalog za izterjavo zaradi predhodnega sklepa Evropske komisije o razglasitvi pomoči za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgov, razen pomoči za odpravo škode zaradi nekaterih naravnih nesreč.

Ker za velika podjetja veljajo nekoliko drugačna pravila državnih pomoči, se tem podjetjem sredstva lahko dodelijo, če tako dodelitev javnih sredstev potrdi Evropska komisija.

K 15. členu

Člen določa, da pomoč za odpravo posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu vključuje izpad dohodka zaradi popolnega ali delnega uničenja kmetijske proizvodnje kot upravičen strošek v skladu s 25. členom Uredbe 702/2014/EU. Izpad dohodka se določi v skladu s šestim in osmim odstavkom 25. člena Uredbe 702/2014/EU in v skladu s 358. točko oddelka 1.2.1.2 Smernic EU.

Predpisi EU določajo, da se izpad dohodka izračuna tako, da se:

- a) količine kmetijskih proizvodov, proizvedenih v letu slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali v vsakem naslednjem letu, v katerem so prisotne posledice popolnega ali delnega uničenja proizvodnih sredstev, pomnožene s povprečno prodajno ceno v navedenem letu, odšteje od
- b) povprečne letne količine kmetijskih proizvodov, proizvedene v triletnem obdobju pred slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, ali triletnega povprečja, osnovanega na petletnem obdobju pred slabimi vremenskimi razmerami, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, brez najvišjega in najnižjega vnosa, pomnožene s povprečno prodajno ceno.

K 16. členu

Člen določa, da Vlada na podlagi končne ocene škode, ki ji jo v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja sredstev za odpravo posledic pozebe.

Sredstva za odpravo posledic pozebe se zagotovijo v okviru sredstev državne proračunske rezerve v letu 2018 in se izplačajo na podlagi programa odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu po pridobitvi obvestila Evropske komisije o prejemu povzetka informacij in identifikacijske številke pomoči oziroma sklepa Evropske komisije o skladnosti ukrepa. Minister, pristojen za kmetijstvo, naznani prejem obvestila Evropske komisije iz prejšnjega stavka v Uradnem listu Republike Slovenije.

Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, v okviru svojega finančnega načrta zagotovi zadosten obseg pravic porabe za izvedbo ukrepov, ki jih ureja ta zakon.

K 17. členu

Člen opredeljuje pogoje za dodelitev sredstev, pri čemer se sredstva dodelijo, če je ocenjena škoda v sadjarstvu oziroma vinogradništvu pri posameznem kmetijskem gospodarstvu na posameznem

GERK-u v višini najmanj 60 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje. Hkrati mora škoda na kmetijskem gospodarstvu presegati 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje na ravni pridelka sadja ali grozdja.

Pri določitvi višine sredstev je treba upoštevati, da dodeljene pomoči iz državnega proračuna in občinskih proračunov dodeljenih upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in izplačila zavarovalnih zneskov za škodo v sadjarstvu ali vinogradništvu ne presegajo 80 odstotkov upravičenih stroškov oziroma na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 90 odstotkov upravičenih stroškov.

Pomoč iz prejšnjega odstavka se upravičencem za sadje in grozdje lahko dodeli do višine 30 odstotkov upravičenih stroškov.

Člen določa tudi stopnjo pomoči, ki se zniža za 50 odstotkov, če upravičenec ni sklenil zavarovanja kmetijske proizvodnje, ki krije najmanj 50 odstotkov njegove letne proizvodnje.

S tem členom je določeno še, da podpora ne krije stroškov, ki niso nastali zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in bi jih upravičenec imel v drugačnih okoliščinah

Upravičencu se sredstva ne dodelijo, če skupna višina dodeljenih sredstev iz tega ukrepa za posameznega upravičenca ne presega 100 eurov.

Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

K 18. členu

Člen določa, da je za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v sadjarstvu in vinogradništvu pristojno ministrstvo za kmetijstvo.

K 19. členu

Člen ureja postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev.

Določeno je, da podatke o končni oceni škode preda Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: Uprava) za odločanje Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: Agencija) v elektronski obliki iz aplikacije Ajda, ki jo vodi Uprava.

Agencija vsem kmetijskim gospodarstvom, ki imajo na podlagi podatkov iz aplikacije Ajde najmanj en GERK z ocenjeno poškodovanostjo vsaj 60 odstotkov, pošlje predtiskani obrazec »Pomoč za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva« (v nadaljnjem besedilu: predtiskani obrazec). Zakon določa, da se obrazec iz prejšnjega stavka, objavi na spletni strani Agencije.

Če nosilec kmetijskega gospodarstva ni prejel predtiskanega obrazca, lahko uporabi obrazec iz tretjega odstavka tega člena ter ga z izpolnjenimi podatki in podpisom kot zahtevek posreduje na način, določen v Zakoni.

Če je upravičenec imel zavarovan sadovnjak ali vinograd ali proizvodnjo v sadovnjaku oziroma vinogradu, mora priložiti dokazilo o izplačani zavarovalnini. Vrnjen in s strani upravičenca podpisan obrazec se šteje za »Zahtevek za dodelitev pomoči za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva« (v nadaljnjem besedilu: zahtevek).

Zahtevek mora nosilec kmetijskega gospodarstva poslati na naslov: Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, 1000 Ljubljana, ali oddati osebno v sprejemni pisarni agencije do roka, ki ga minister objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Na ta način zakon zagotavlja pravno varstvo v primeru, da upravičenec ni prejel predtiskanega obrazca in je tako omogočena pravočasna vložitev zahtevka.

O vlogi iz prejšnjega odstavka odloča agencija. Agencija vroča odločbe z navadno vročitvijo. Šteje se, da je vročitev opravljena 20. dan od dneva odpreme, navedenega na odločbi.

Stranka lahko pisno obvesti agencijo, da odločbe ali sklepa ni prejela, v roku 60 dni od datuma, do katerega morajo biti izdane odločbe za posamezen ukrep. Rok za izdajo odločb je 6 mesecev od roka za vložitev zahtevka.

Agencija stranki v primerih iz prejšnjega odstavka odločbo ali sklep vroči z osebno vročitvijo.

K 20. členu

Člen določa, da bodo upravičenci iz tega zakona upravičeni do financiranja obrestne mere v celoti, v skladu z Uredbo 1408/2013/EU, za posojila za obratna sredstva za kmetijska gospodarstva, ki so bila prizadeta zaradi pozebe med 21. in 22. aprilom 2017, ki jih razpiše Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih virov. Sredstva za obresti dodeljenih posojil se bo zagotovilo iz proračunskih sredstev Ministrstva, pristojnega za kmetijstvo v višini do 180.000 eurov.

Člen določa tudi višino in vir sredstev za financiranje obresti za posojila Slovenskega regionalnega sklada. Člen prav tako določa sklenitev pogodbenega razmerja med Slovenskim regionalnim skladom in Ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo s katerim opredelita nakazilo subvencij med Slovenskim regionalnim skladom in Ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo.

K 21. členu

Ker gre za nujni zakon, ki ureja nujne ukrepe za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravno nesrečo, se določi začetek veljavnosti zakona že naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

To je nov zakon.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada predlaga obravnavo predloga Zakona po nujnem postopku zaradi naravne nesreče in sicer pozebe v obdobju od 21 do 22 aprila leta 2017, v skladu s 143 členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Predlog zakona ureja nujne interventne ukrepe za odpravo posledic pozebe, ki je Slovenijo prizadela med 21. in 22. aprilom 2017, zato je čimprejšnje sprejetje vsekakor nujno.

Obravnavo zakona po nujnem postopku je potrebna zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za slovensko kmetijstvo.

Sadjarstva in vinogradništva proizvodnja je že drugo leto zapored utrpela izjemno škodo. Kmetijska gospodarstva zato nimajo več sredstev za nujno vzdrževanje nasadov, ki je potrebno kljub temu, da ni pridelka. Ker je treba oskrbo trajnih nasadov izvajati čez leto, je nujno sprejetje zakona, da ne bo proizvodnja v teh panogah dodatno prizadeta še zaradi pomanjkljive oskrbe, ki je posledica pomanjkanja likvidnostnih sredstev na kmetijskih gospodarstvih. Posebnost sadjarstva in vinogradništva je, da je treba tudi, ko ne bo pridelka ali bo ta zaradi mraza precej slabše kakovosti (deformirani plodovi, porjavelost plodov, mrazni obroči), izvajati vse agrotehnične ukrepe, zlasti varstvo rastlin, prilagojene zelene reze in lahko tudi dodatna dela (npr. več dela pri sortiranju deformiranih plodov itd.), kar pomeni, da imajo lahko pridelovalci kljub izpadu prihodka še višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Tako bodo imeli sadjarji in vinogradniki v 2017 negativen dohodek.

S predlogom zakona se med drugim dovoljuje izjemni dokup pridelka grozdja tudi z območij zunaj vinorodnega okoliša pridelave grozdja tistim fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi.

Ker bo zaradi škode po pozebi največji izpad grozdja letnika 2017, je nujno, da predlagana ureditev začne veljati še pred začetkom letošnje trgatve (ki se za zgodnje sorte lahko začne že konec avgusta). S tem se bosta pridelovalcem, ki so utrpeli največjo škodo, omogočila dokup izgubljenih količin grozdja in ohranitev obstoječih tržnih poti.

Če ne bomo omogočili dokupa grozdja še pred začetkom letošnje trgatve, bo nastala škoda, ki jo bo v kmetijstvu in tem segmentu gospodarstva težko popraviti.

Na področju dopolnilnih dejavnosti se s predlogom ščiti nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki imajo dovoljenje za opravljanje dopolnilnih dejavnosti: proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja kisa in proizvodnja žganih pijač, zaradi izpolnitve pogodbenih obveznosti, izpolnitve zastavljenih ciljev proizvodnje pri pridobitvi sredstev iz evropskih skladov in doseganja dohodka na kmetiji.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom v sadjarstvu in vinogradništvu se s tem zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

Predlog zakona je pravna podlaga za izvedbo pomoči prizadetim kmetijskim gospodarstvom v obliki ugodnih posojil za financiranje tekočih stroškov. Za izvedbo sanacijskih ukrepov in za tekoče financiranje bo Slovenski regionalno razvojni sklad iz lastnih sredstev razpisal ugodna posojila za obratna sredstva z ročnostjo do petih let in vključenim dvoletnim moratorijem na odplačilo glavnice. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo bo zagotovilo sredstva za subvencioniranje obrestne mere. Za čimprejšnjo izvedbo ukrepa je nujno potrebno sprejetje predloga zakona, ki je pravna podlaga za izvedbo predlagane pomoči.

Gre za kmetije, na katerih je vinogradništvo glavna dejavnost in so eksistenčno prizadeta.

S ciljem obstoja in razvoja je treba tem kmetijam prednostno pomagati in jim s takojšnjim sprejetjem interventnega zakona zagotoviti nujno potrebna finančna sredstva.